

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XV. — Izdan in razposlan dné 15. marca 1894.

(Obsega štev. 45.—46.)

45.

Ukaz ministerstev za poljedelstvo, notranje stvari in trgovino z dné 14. februarja 1894. l.

o napravi, vzdržavanju, rabi in opuščanju ribnjakov.

Da se bodo določila zakonov o vodnem pravu, ki veljajo za napravo, vzdrževanje, rabo in opuščanje ribnjakov, izvrševala tako, kakor vstreza namenu, ukazuje se to-le:

A.

Naprava novih in predrugačba obstoječih ribnjakov.

§. 1.

Po veljavnih deželnih zakonih o rabi, dovanjanju in odvratanju vodovja potrebno dovolilo oblastva za napravo novih ribnjakov, naj si bodo ti namenjeni za ribarstvo, za gonila, za nabirališča vode v namakanje, za regulatorje pritoka in odtoka vodovja, za vodovode ali za kak drugačen namen, smé se dodeljevati samó na podstavi vodnopravnega postopanja.

Kadar oblastvo pripravlja preskušnjo dotičnih prošenj, katero je opraviti po dotičnih določitih teh deželnih zakonov (§. 74. za Bukovino, §. 78. za

Istro, §. 57. za Kranjsko, §. 75. za Dolenje Avstrijsko, §. 73. za Štajersko, §. 79. za ostale dežele), treba je zlasti izvedeti, ali ribnjak, ki se misli napraviti, vpliva kakó ali more vplivati na kako železnico.

Ako se najde, da je takó, naj se prosilec dovolila prisili, da načrt dopolni z narisom, iz katerega je moči spoznati krajno ležo ribnjaka in pa železnične naprave, za katero gré.

Obravnavo (lokalno ovedbo), ki jo je opraviti, dati je na znanje tudi dotični železnični podjetbi in c. k. generalni inspekciji avstrijskih železnic — poslednji priobčivši zgoraj omenjeni naris — ter jo povabiti, da naj se je vdeleži, ako misli, da načrt zadira v koristi železnice.

Kadar se razsoja o načrtu, ni jemati v poštev samó vpliva, ki ga bo ribnjak očitvidno imel na bližnjo okolico, ampak tudi to, kako bo vplival na nabiralni in odtočni okoliš.

Ustanavljajoč posebne pogoje, na katere je navezati dovolilo za napravo novih ribnjakov, ozirajo naj se upravna oblastva primerno na določila, podana spodaj v §§. 2.—14.

§. 2.

Da se zabrani, da bi ribnjak kjé prodril, paziti je tedaj, kadar ima podjetnik več prostorov na razpolaganje za napravo ribnjaka, na to, da se ribnjak,

kolikor to dopušča izobrazba tal in gospodarski namen, napravi v kaki rupi in da ga, če le mogoče, obdajajo naravni bregovi.

Ako to ne gre, paziti je, da se trdno napravijo nasipi, ki so potrebni, da oklepajo ribnjak.

§. 3.

Nasipi (gati) se morajo, primerno gradivu, ki se v vsakem danem slučaju uporablja, sestaviti tako umetalno in tako obsežno, da morejo tlak vode vzdržati tudi tedaj, kadar je voda najbolj napeta.

Ako se kak nasip ne napravi popolnoma iz vode ne prepuščajočega gradiva, mora se mu po vsi njegovi dolžini dati vode ne prepuščajoče jedro, ali pa se mora prekapljevanje vode zabraniti takó, da se nasip prebleče s tegljem, ilovko, betonom, vode ne prepuščajočim zidiščem, v cementovo malto položenim tlakom itd.

Nasipi morajo biti tako visoki, da voda ne more teči preko njih, niti kadar je najbolj napeta, niti kadar se gonijo valovi.

Vsakakor mora biti krona nasipa vsaj 0·60 metrov nad najvišim staležem vode.

Kadar se napravljajo nasipi, skrbeti je vselej za dobro zvezo s prirodnim dnom; nadalje je v vseh slučajih skrbeti za tó, da se to dno primerno razmaka.

Nasipi se morajo napraviti tako, da ne prepuščajo vode, in na strani vode se morajo proti navalom vodé zabraniti vsaj 0·50 metra nad najvišji stalež vode visoko.

Ako so nasipi iz prstí, navažati je gradivo v dodoravnih plasteh, visokih vsaj 0·20 metra, katere je potem treba poravnati in septati.

Prsteno gradivo, ki se uporablja, mora biti dovolj vlažno; zmrzlo gradivo in večje grude se ne smejo uporabljati.

Krona nasipa mora biti vsaj 1·50 meter široka.

Ako naj se krona nasipa rabi tudi kot vóznica (vozna pot), ustanavlja naj politično oblastvo — pri javnih vóznicah v porazumu s cestnim upravnstvom — tudi sestavo vozne poti in pa način, kakó naj se pot uporablja in vzdržuje.

§. 4.

Razmére položnosti je nasipom določati po gradivu, katero se uporablja, po višini naprav in ustavljane vode.

Ako prsteni nasipi ne dobé posebnih zagotovil, napraviti je njih na zunaj obrnjene položnosti v razmerju 1 : 1·5 najmanj, na znotraj proti vodi obrnjene pak v razmerju 1 : 2 najmanj.

Površina nasipove krone mora biti vravnana tako, da lahko dopušča podnebni vodi odtok proti ribnjaku.

Ako bi zgorejni del nasipa ne bil nasut iz dovolj odporne gradiva in bi poleg tega manjkalo tudi obrambe po dovolj trdni vozni poti, napraviti je nasipovo krono vsaj 0·40 metra debelo iz dovolj odporne in vode ne prepuščajočega gradiva.

§. 5.

Ako naj se skozi nasip denejo cevovodi ali vodotoki, skrbeti je, da se kolikor moči obmaše; prsteno gradivo, ki bi se jih morda držalo, treba je torej skrbno steptati.

Vendar se priporoča, v vseh slučajih, kjer je to mogoče, polagati cev in vodotoke rajši na strani skozi trdna tla, kakor skozi nasipe.

§. 6.

O tem, ali se smé kak nasip nasaditi z drevjem ali grmovjem, razloča naj se, doprašavši gozdnega tehnika pri političnem upravnstvu.

Ako se drevje in grmovje smé saditi, določiti je tudi način nasajanja (vrsto dreves, zvezo itd.), pri čemer je zlasti paziti na to, da viharji, ki vršé po nasadih, ne razrahljajo nasipa ali da segnjile korenine ne napravijo kakih lukenj in rogov v nasipu.

Nasipi, ki imajo manj kakor 2 metra široko krono, ne smejo se sploh z drevjem po kronah nasajati.

§. 7.

Pripustno višino napete vode v ribnjaku je odmeriti tako, da po nji provzročeno ustavljanje vodovja, ki napaja ribnjak ali teče skozinj, ne more kvarno vplivati na tuje pravice.

§. 8.

Vsak ribnjak imej primerno svoji leži, veličini in dotoku vode eno ali po okolnostih tudi več trdno in na najnižih mestih nasipa vzdanih talnih zatvornic ali pa odtok po prirodnih tleh.

Izmére zatvornic na dnu ali izmere odtoka naj bodo take, da zadostujejo tudi tedaj, kadar nastopi izredno deževje.

Ako se v nasipih napravijo propalíne, to še ne razvezuje dolžnosti, napraviti talne zatvornice ali odtoke po prirodnih tleh.

Propalíne je torej dovoljevati samó tedaj, kadar se ob enem uporabljajo talne zatvornice ali pa odtoki po prirodnih tleh, in sicer tudi samó, kadar se more po odtočnih vodotočih odtakati po propalínah pomnožena voda takó, da se ní bati kake nevarnosti za tuje naprave in nepremičnosti, ki ležé niže.

Propalíne je sestavljati po méri uporabljanega gradiva, potem po méri množine vode, ki jo je odvajati preko njih, in pa višine propalin, pri čemer je primerno skrbeti za to, da se odvrne nevarnost, da bi se kakó po strani izmila ali obšla stavba in pa da bi se kako podmelo stavbišče.

§. 9.

Višino zatvorničnih branil je odmeriti takó, da se njih zgorenji rob tedaj, kadar je zatvornica zaprta, natančno zlaga s takó napeto površino vode, kakor je za ribnjak dovoljena.

Zapore (branila) na zatvornicah morajo imeti take vzlačne naprave, da je moči zapore z lahka, gotovo in varno vzdigati in spuščati.

Nadalje je na zgoraj omenjenih vzlakih namestiti zaporne naprave, da se zabrani nepoklicanim osebam, razposajeno jih odpirati.

§. 10.

Odvodnim vodotočem je odmeriti takó velike prereze, da morejo iz ribnjaka vzprejemati in odvajati ne samó vodo, ki se odtaka v navadnih razmerah, ampak tudi ob nenavadnem deževju.

Te vodotoče je treba kajpada od zatvornice v ribnjaku do tam, kjer se izlivajo v reko ali potok,

zavarovati takó, da se ni bati, da bi se po njih mogle poškodovati ali preplaviti tuje obrežne nepremičnosti.

Isto velja o dovodnih vodotočih, kjer se napravljajo, in pa o prirodnih dotočnih žlebih, ako se v té razteza v ribnjaku ustavljena voda.

§. 11.

Grablje na ribnjakovem vtoku in iztoku je napraviti takó, da razdalje med vsemi letvami ali klini puščajo dovolj prostora, da more od zgoraj dohajajoča množina vode odtekati brez ovire.

Posestnik ribnjaka je dolžan, da vsak krat nemudoma in skrbno odpravi, kar bi na grabljah obtičalo grmovja, sena, slame, korenin i. e. r.

§. 12.

Dasí je sestavo nasipov (gatov) in napravo sploh političnim oblastvom postavljati na videž po vseh delih v črtežih in opisih stavbe, katere je vselej predlagati, imajo vendar veščaki oblastva dolžnost, ali ob komisijski obravnavi ali pa že pred njo natančno preiskati ne samó trdnost, nosilnost in prepustnost podstave, ampak tudi preskusiti, ali je pripustno tisto gradivo, ki se misli uporabljati pri gradnji.

Posledek teh preiskav naj se postavi na videž v zapisniku obravnave.

§. 13.

Vsako dovoljeno ribnjaško napravo je še prej, ko se z vodo napolni, odobriti po določilih vodno-pravnih zakonov ter jo amati z merilom, do kate-rega se smé voda ustavljati.

Prav tako je treba amati tudi odvodne vodotoče ter jih opremiti z merili, do kje se smé voda ustavljati.

§. 14.

Neomejeno uporabljanje določil §§. 2.—12. je moči pri napravah ribnjakov, ki so manjšega pomena, izpregledati tedaj, kadar se pri krajni ovedbi poistini, da je namerjana naprava po svoji leži, svojem obsegu, svoji prostornosti in svojem namenu tudi po olajšanih pogojih pripustna brez nevarnosti za javne koristi ali pravice drugih ljudi.

§. 15.

Določila §§. 1.—14. se zmislooma uporabljajo tudi o predružačbah že obstoječih ribnjaških naprav, za katere se potrebuje po vodnopравnih zakonih dovolilo oblastva.

B.

Vzdrževanje in raba ribnjakov.

§. 16.

Po zmislu veljavnih vodnopравnih zakonov je treba vse sestavine ribnjaških naprav vselej vzdržavati v takem stanu, da ne bodo v kvar tujim pravici in da se kolikor moči odvrnejo povodnji.

Da se izpolnjevanje té splošne dolžnosti v posameznih slučajih kolikor moči zagotovi, in da se dvojbe ali spori že naprej izločijo, treba je že tedaj, kadar oblastvo daje dovolilo za napravo novih ribnjakov, natančno ustanoviti tudi tiste naredbe, na katere morajo zastran vzdrževanja naprave paziti tisti, ki imajo to dolžnost po vodnopравnih zakonih.

Sem spada zlasti neprestano nadziranje, v kakem stanu so nasipi, jarki, vodotoči in drugačni predmeti, zlasti ob povodnjih, potem njih natančna preiskava po vsaki povodnji.

Škodo, ki se zapazi, treba je popraviti pri ti priči, če bi tudi bila na videž le majhna.

Pri večih ribnjakih je treba tistim, ki so dolžni vzdrževati napravo, tudi ukazati, da namestijo ribnjaške čuvaje, ki naj svojo pažnjo obračajo zlasti na odtočne zatvornice ter se po večkratnih poskusih prepričujejo, da so odtočne priprave vselej v dobrem stanu in da so brvi k zapornim pripravam dovolj gotove.

Tistim, ki imajo dolžnost vzdrževati ribnjake, predpisati je izrečno, da morajo od časa do časa čistiti ribnjake in pa njih pritoke in odtoke.

§. 17.

Dovoljujoč nove ribnjaške naprave je izdat tudi primerna določila, da se z zaporom dotekajoče vode ali z odporom vode iz ribnjaka bodi si pri popravah, pri čiščenju, pri ribarjenju ali pa iz kakega drugega razloga nikakor ne oškodujejo blizu ribnjaške naprave stoječe naprave, poslopja, zemljišča in vodne pravice.

Tudi si je pri tem izrečno pridržati poznejšo predružačbo téh določil, ki bi jo morda skušnja pokazala za potrebno.

C.

Opuščanje obstoječih ribnjakov.

§. 18.

Ribnjaki se smejo opuščati samo z dovolilom pristojnega upravnega oblastva, izvršivši postopanje, predpisano v vodnopравnih zakonih.

Z ozirom na to, da bi opustitev ribnjaka kakó vtegnila vplivati na železnice, uporabljati je zmislooma predpis drugega in tretjega odstavka v §. 1. tega ukaza.

§. 19.

Pri komisijski obravnavi, ki jo je opraviti vsled prošnje, da se kak ribnjak smé opustiti, preskusiti je ne samó, kak vpliv bo imela ta opustitev na bližnjo okolico ribnjaka, ampak jemati je ozir tudi na vse razmere vodnega odtoka, na katere more opustitev ribnjaka vplivati celó v veči razdalji.

Tudi je jemati v poštev vplivanje na kaka obstoječa gonfla, vodo ustavljaóe naprave in drugačne z ribnjakom, ki se misli opustiti, v zvezi stoječe naprave za prejemanje vode in pravice.

§. 20.

V razloki o prošnji za opustitev kakega ribnjaka je povedati, ali in po katerih pogojih je treba obstoječi tek vode nadalje vzdrževati zastran javne koristi ali v zavarovanje veljavnih pravic drugih ljudi (§. 19.), potem ali in kake naredbe mora posestnik ribnjaka vkreniti, da zopet obnovi tek vode, kakoršen je bil pred napravo ribnjaka, ali pa da z napravo ribnjaka provzročene predružačbe poprejšnjega stanu spravi s poti mejašem in drugim vodnim vpravičencem, oziroma v javno korist.

Pri tem je paziti na to, da stavbne predmete tam, kjer jih ni več nadalje potreba ali kjer njih vzdrževanje v dobrem stanu ni zagotovljeno, posestnik ribnjaka, kateri se opušča, dá odstraniti, ako bi njih nadaljni obstanek brez rednega vzdrževanja vtegnil postati kvaren tujim pravici ali javni koristi.

D.

Nadziranje ribnjakov po oblastvih.

§. 21.

Politična oblastva naj pazijo na to, da vzdrževanje in raba ribnjakov vsak čas vstreza določilom oblastvenega dovolila.

Ako politično oblastvo zapazi, da se iz stanú ali gospodarstva ribnjakov, ki obstojé že iz prejšnjih časov brez dokaznega dopustila, toda pravnomočno, pokaže kak kvar tujim pravicam ali javni koristi, naj vkrene potrebno, da se neprilicnosti odpravijo.

§. 22.

Kadar bi kako železnično upravstvo ali drug deležnik z navedbo razlogov zaprosil, da naj oblastvo preišče stan ribnjaške naprave, zlasti take, katera se misli po daljšem času zopet napolniti, tedaj naj politično okrajno oblastvo brez odloga ukaže ovedovanje po tehniškem veščaku, privzemši prosilca in posestnika ribnjaka ali njuna pooblaščenca.

Na podstavi tega, kar se pri pregledu najde, naj politično oblastvo vkrene potrebno po zmislu §. 21.

Kedó je dolžan, plačati dotične komisijske stroške, o tem odločuje po določilih vodnopravnih zakonov politično oblastvo.

Windisch-Graetz s. r. Falkenhayn s. r.
Bacquehem s. r. Wurmbbrand s. r.

46.

Ukaz ministerstev za finance in trgovino z dné 9. marca 1894. l.,**kakó carinski postopati z magnetskimi priredi za odpravljanje železnih delov iz žita in moke.**

Porazumno z vdeleženima kraljevima ogrskima ministerstvoma se gledé na carinsko postopanje z magnetskimi priredi (aparati) za odpravljanje železnih delov iz žita in moke ukazuje tó-le:

Iskalnica „Magnetski priredi (aparati)“ v abecednem blagovnem spisku (stran 318. v izdaji z dné 1. septembra 1892. l.) naj se v svoji dosedanji obliki prečrta; v novi obliki naj se ta iskalnica glasí:

„Magnetski priredi, za mline v odpravljanje železnih delov iz žita in moke, posamez težki 20 kilogramov in več, po razredu XL.; loži po kakovosti gradiva.

Glej tudi navodilo, kako carinski postopati se stroji in priredi.“

O magnetskih priredih tarifne številke 287. naj se ne uporablja carinski postavek 5 gl. na 100 kilogramov, ki veljá po pogodbah za mlinarske stroje.

Ta ukaz stopi v moč z dném razglasitve.

Plener s. r.

Wurmbbrand s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane

izhaja v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, l. okraj, Singerstrasse št. 26, tudi leta 1894. v nemškem, italijanskem, češkem, poljskem, maloruskem, slovenskem, hrvaškem in rumunskem jeziku.

Naročnina Državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za vse leto 1894. za en izvod — bodi, da se hodi ponj ali da se pošilja poštne prosto — 3 gl.

Naročevati se je v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice, kjer si je moči naročiti tudi posamezne letnike in kose.

Kadar kedó kupi Državnega zakonika eno celo desetletje ali še več desetletij na enkrat, tedaj stane v nemški izdaji:

Desetletje od l. 1849. vštévši do l. 1858. 25 gl.	Desetletje od l. 1869. vštévši do l. 1878. 16 gl.
„ „ 1859. „ „ 1868. 12 „	„ „ 1879. „ „ 1888. 20 „
Vsa štiri desetletja od l. 1849. vštévši do l. 1888. pa stanejo 60 gl.	

V izdajah drugih jezikov stane:

Desetletje od l. 1870. vštévši do l. 1879. 16 gl.	Desetletje od l. 1880. vštévši do l. 1889. 20 gl.
Desetletji od l. 1870. vštévši do l. 1889. pa staneta 30 gl.	

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo počenši z letom 1894. po teh-le cénah:

Letnik 1849. za 2 gl. 10 kr.	Letnik 1864. za 1 gl. 40 kr.	Letnik 1879. za 2 gl. 30 kr.
„ 1850. „ 5 „ 25 „	„ 1865. „ 2 „ — „	„ 1880. „ 2 „ 20 „
„ 1851. „ 1 „ 30 „	„ 1866. „ 2 „ 20 „	„ 1881. „ 2 „ 20 „
„ 1852. „ 2 „ 60 „	„ 1867. „ 2 „ — „	„ 1882. „ 3 „ — „
„ 1853. „ 3 „ 15 „	„ 1868. „ 2 „ — „	„ 1883. „ 2 „ 50 „
„ 1854. „ 4 „ 20 „	„ 1869. „ 3 „ — „	„ 1884. „ 2 „ 50 „
„ 1855. „ 2 „ 35 „	„ 1870. „ 1 „ 40 „	„ 1885. „ 1 „ 80 „
„ 1856. „ 2 „ 45 „	„ 1871. „ 2 „ — „	„ 1886. „ 2 „ 30 „
„ 1857. „ 2 „ 85 „	„ 1872. „ 3 „ 20 „	„ 1887. „ 2 „ 50 „
„ 1858. „ 2 „ 40 „	„ 1873. „ 3 „ 30 „	„ 1888. „ 4 „ 20 „
„ 1859. „ 2 „ — „	„ 1874. „ 2 „ 30 „	„ 1889. „ 3 „ — „
„ 1860. „ 1 „ 70 „	„ 1875. „ 2 „ — „	„ 1890. „ 2 „ 70 „
„ 1861. „ 1 „ 50 „	„ 1876. „ 1 „ 50 „	„ 1891. „ 3 „ — „
„ 1862. „ 1 „ 40 „	„ 1877. „ 1 „ — „	„ 1892. „ 5 „ — „
„ 1863. „ 1 „ 40 „	„ 1878. „ 2 „ 30 „	„ 1893. „ 3 „ — „

Letnik 1893. se bo dobival še le potém, ko se izdasta tudi kazali k ti jezikovni izdaji.

Letniki 1870. vštévši do 1893. v ostalih sedmih jezikovnih izdajah se dobivajo po tisti ceni, kakor dotični letniki v nemški izdaji.

NB. Tisti kosi Državnega zakonika, kateri naročniku celó niso došli ali pa so mu došli nedostatno, naj se reklamirajo (pooglašajo) najdalje v štirih tédnih.

Kadar ta rok izteče, tedaj se bodo kosi Državnega zakonika izročevali samo proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki počenši od l. 1849. do 1893., v ostalih sedmih jezikovnih izdajah pa vsi letniki od leta 1870. vštévši do 1893. popolnoma dopolnjeni, more se ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.) dobivati počenši z letom 1894. iz založbe c. k. dvorne in državne tiskarnice, ter je potemtakem vsakemu moči dopolniti nedostatne (pomanjkljive) Državne zakonike, in vsak si more sestaviti iz vseh letnikov tisto gradivo, katero ga seosebno zanima.